

Olje og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

postmottak@oed.dep.no

Dato: 13.03.2017

Høring – Vinterpakken – høring av regelverksforslag fra Europakommisjonen

Norsk olje og gass takker for muligheten til å komme med innspill til Olje- og energidepartementets høring av Vinterpakken – regelverksforslag fra Europakommisjonen.

Norge er med i EUs indre energimarked gjennom EØS-avtalen og samarbeider tett med EU i en rekke energipolitiske spørsmål. EU er vårt største og viktigste marked for olje og gass, og over 90 prosent av oljeeksporten og om lag 96 prosent av vår gasseksport går til det europeiske markedet. Dette gjør Norge til EUs nest største leverandør av gass, etter Russland. Norge er en stabil, forutsigbar og viktig partner for EU den europeiske energisikkerheten, og har ambisjoner om å være det også i framtiden.

Norsk olje og gass mener i lys av Vinterpakken at naturgass vil fortsatt være viktig for EU i framtiden for å redusere klimautslipp og for å nå EUs klimamål. Gass slipper ut halvparten så mye CO₂ som kull når den forbrennes og nettopp på grunn av de lave utslippene er naturgass den foretrukne partneren til fornybar energi i Europa¹. Dette bekreftes også i en ny rapport fra The European Environment Agency² som ser på hvordan man på den mest kostnadseffektive måten skal nå EUs klimamål for 2050 gjennom en transformasjon av kraftsektoren i Europa. Rapporten slår fast at for å nå 2050-målene i kraftsektoren på en mest mulig kostnadseffektiv måte må 20-24 prosent av all fossil kapasitet i EU fjernes innen 2030. Det innebærer at den installerte kullkapasiteten reduseres med 45 prosent innen 2030 sammenlignet med installert kapasitet i 2014, mens gasskapasiteten kan økes med 6-11 prosent over 2014-nivå.

Norsk olje og gass er positive til signalene som kommer i Vinterpakken hvor det legges opp til at man ønsker å ferdigstille det indre marked gjennom økt bruk av markedsløsninger. Et markedsstyrt energimarked vil bidra til å sikre langsiktige investeringssignaler som ivaretar en voksende andel fornybar energi samt fremmer de mest klimavennlige energikildene i Europa. Norsk olje og gass støtter også et tydelig og sterkt engasjement fra norske myndigheters side og støtter og oppfordrer til tidlig dialog med EUs institusjoner, samt europeiske myndigheter, for å fremme og ivareta norske olje- og gassinteresser.

¹ <http://www.ewea.org/news/detail/2016/04/05/joint-declaration-by-a-group-of-industry-associations/>

² EEA Report No 22/2016. Transforming the EU power sector: avoiding a carbon lock-in

Norsk olje og gass mener at leting, utvinning og produksjon av olje og gass fra norsk sokkel vil bidra til å kunne nå EUs mål om 40 prosent reduserte utslipp fram til 2030. Imidlertid ser vi at Vinterpakkens forslag, som en del av 2030-pakkens målsetninger med flere målsetninger for utslippsreduksjoner, fornybar energi og energieffektivisering, vil kunne føre til en overlapp mellom virkemidler som kan medføre utilsiktede konsekvenser som ikke nødvendigvis bidrar til å oppnå ønskede utslippsreduksjoner. Vinterpakkens forslag illustrerer at flere målsetninger, og herunder en økning av energieffektiviseringsmålet, ikke nødvendigvis er kostnadseffektivt eller bidrar til å oppnå utslippsreduksjoner. I tillegg vil utformingen av Vinterpakken underminere regelverk som er under behandling eller allerede eksisterer. Norsk olje og gass mener det beste virkemidlet for å oppnå målsetningen om utslippsreduksjoner av klimagasser er handel med utslippskvoter, og støtter EUs arbeid med reformeringen og optimaliseringen av EU ETS.

Europakommisjonens Vinterpakke som ble lagt fram 30. november 2016 er svært omfattende med flere lovforslag som vil kunne få betydning for Norge. Norsk olje- og gassnæring ønsker å peke på elementer som vi mener vil være viktige innspill til myndighetene i vurdering av forslagene i Vinterpakken, samt i videre dialog med EU for å sikre norske interesser.

Energieffektivisering

Norsk olje og gass støtter på prinsipielt grunnlag økt energieffektivisering i alle sektorer. Utvinning av olje og gass fra norsk sokkel er i verdenstoppen når det gjelder lave CO₂-utslipp per produsert enhet. Dette har industrien i Norge oppnådd gjennom intensivt arbeid med energieffektivisering over tid, samt at strenge rammebetingelser har bidratt til at industrien har utviklet nye teknologiske løsninger som har optimalisert produksjonen på norsk sokkel.

I forslaget til å endre energieffektiviseringsdirektivet foreslås det å endre målet for energieffektivisering i EU i 2030 fra 27 til 30 prosent. Konsekvensene av dette forslaget kan imidlertid medføre noen uheldige og uønskede konsekvenser.

EU ETS er EUs flaggskipinitiativ for å redusere utslipp. Konsekvensanalysene til Vinterpakken viser at ved å øke energieffektiviseringsmålet risikerer man å underminere prisen på kvoter i EU ETS betydelig ettersom etterspørselen etter kvoter med stor sannsynlighet vil falle. Denne risikoen vil særlig bli framtredd dersom det stilles store subsidier til rådighet ved de store investeringene som kreves for å nå energieffektiviseringen i for eksempel bygninger. En lav kvotepris vil dermed medføre at kullprisen kan holdes nede og på den måten beholder sin markedsandel i energimiksen, og at man dermed risikerer å ikke oppnå målsetningen om 40 prosent utslippsreduksjon i 2030. I tillegg vil en lav kvotepris underminere insentivene for å gjøre investeringer i lavutslippsteknologier, samt at midlene til moderniserings- og innovasjonsfondene vil reduseres.

Vi kan ikke se at det er problematisert, begrunnet eller foreslått innstramminger i EU ETS som følge av energieffektiviseringsmålet mulige effekter på kvotesystemet, og ber regjeringen ta initiativ overfor Kommisjonen for en tilleggsvurdering av dette, samt jobbe videre med EU for å styrke og bidra til nødvendige innstramminger i EU ETS.

I tillegg mener Norsk olje og gass at energieffektiviseringstiltak må være både realistiske og kostnadseffektive. Økningen i energieffektiviseringsmålet fra 27 til 30 prosent innebærer en økning i investeringene for kommende periode med mer enn 400 prosent. Dette medfører en massiv og trolig urealistisk investeringsutfordring for bygningsmassen og husholdningene som bidrar til å skape usikkerhet for investorer og for europeisk befolkning og industriutvikling.

Markedsregelverket

Gass forurensner om lag halvparten så mye som kull, og dersom målene fra Paris skal nås er det behov for å bytte ut kull med gass. Nettopp på grunn av de lave utslippene er naturgass den foretrukne partneren til fornybar energi i Europa. I et felles dokument ber gass- og fornybarindustrien³ EU om å legge til grunn at kun et fleksibelt energisystem, med innovative løsninger for tilbud og etterspørsel, vil sikre en kostnadseffektiv og bærekraftig overgang til et karbonnøytralt energisystem i Europa.

I Vinterpakkens forslag til revidert kraftmarkedsdesign foreslås det at kun nye kraftverk som ikke slipper ut mer enn 550g CO₂ pr kW/time vil kvalifisere til å motta støtte gjennom kapasitetsmekanismer for å sikre forsyningen av elektrisitet. Likevel vil eksisterende kraftverk bli unntatt denne utslippsgrensen i 5 år etter ikrafttreddelsen av denne bestemmelsen, noe som medfører at kullkraftverk i Europa kan fortsette å gå for fullt og fortsatt motta betaling for å sikre back-up i energisystemet. Kapasitetsmekanismene bør fra og med etablering ivareta målet om å redusere utslipp, slik at de reneste energikildene blir gitt prioritet for å kunne tilby back-up til fornybar energi og sikre energiforsyningen til forbrukerne i Europa. Som kjent er det en lang prosess som vinterpakken skal gjennom før reglene er avklart, vedtatt og gitt tid for iverksettelse. Følgelig kan unntaket for kullkraftverk vare mer enn 8 år fra i dag. Vi ber regjeringen i sin dialog med EU arbeide for at 5-års-unntaket for kull blir fjernet.

Teknologi, forskning og innovasjon

For olje- og gassindustrien er det viktig at norske myndigheter arbeider for at regelverket må sikre mest mulig like konkurransevilkår for de teknologiløsninger som tjener forbrukeren på en kostnads- og energieffektiv måte.

Europa har allerede en omfattende energiinfrastruktur som også gir fleksibilitet til å ta i bruk alternative og mer klimaeffektive energiformer. Behovsvurdering for ny infrastruktur bør derfor være en del av de analyser medlemsland bør forpliktes til når nasjonale virkemidler planlegges, slik at man sikrer kostnadseffektivitet når ny teknologi utvikles.

Norsk olje og gass støtter og oppfordrer sterkt til at norske myndigheter arbeider for at CCS skal bli en del av Energiunionen, som skissert i Regjeringens arbeidsprogram for samarbeidet med EU i 2017. Norsk olje og gass er bekymret for at EU de nærmeste årene ikke vil ha tilstrekkelig fokus på videreutviklingen av CCS pga. de mange problemstillinger i Vinterpakken som krever oppmerksomhet. OED har et godt løp for kvalifisering av CCS i Norge. Sett i lys av at CCS er avgjørende for å nå både EUs klimamål og målene i Parisavtalen, ber vi norske myndigheter også om å invitere til samarbeid med EU for å holde et høyt trykk på CCS i EU. Norsk olje og gassnæring mener Norge bør bruke sitt konkurransefortrinn til å ta en internasjonal posisjon til å videreutvikle teknologi og løsninger for å realisere CCS i full skala.

Energisikkerhet

Lovforslagene i Vinterpakken fokuserer på elektrifisering og dekningsgrad. Norsk olje og gass vil oppfordre norske myndigheter til å fokusere på å styrke robustheten hvor energikilder med lave utslipp sees mer i sammenheng. Et ensidig fokus på å redusere importavhengigheten av gass er nødvendigvis ikke ensbetydende med økt forsyningsikkerhet. Formålet bør være å

³ Joint declaration by a group of industry associations "2016, time to deliver...an ambitious power market reform" er vedlagt.

sikre et framtidig energisystem som er både robust og allsidig og som bidrar til å redusere klimagassutslippene. Derfor viser vi til fotnote 3 som gir innspill til markedsregelverket og som vil gi økt robusthet gjennom bedre samspill mellom fornybar og naturgass.

EU har over flere år vært opptatt av forsyningssikkerhet for EUs innbyggere og næringsliv til lave kostnader ("affordable energy"). Energibildet som framstilles i Vinterpakken er utfordrende teknologisk og dermed også med hensyn på forsyningssikkerhet til en kostnad som EUs innbyggere har betalingsevne og -villighet til. En energimiks der olje og gass inngår vil kunne bidra til at energikostnadene for sluttbruker ikke kommer ut av kontroll.

Med vennlig hilsen
Norsk olje og gass

Erling Kvadsheim
Direktør næringspolitikk